

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI
DEPARTAMENTUL PENTRU RELAȚIA CU PARLAMENTUL

Biroul permanent al Senatului

305.342 / 27.07.2023

Nr. 8584/2023

25 IUL. 2023

**Către: DOMNUL MARIO OVIDIU OPREA,
SECRETARUL GENERAL AL SENATULUI**

Ref. la: punctele de vedere ale Guvernului aprobate în ședința Guvernului din data de 13 iulie 2023

STIMATE DOMNULE SECRETAR GENERAL,

Vă transmitem, alăturat, în original, **punctele de vedere ale Guvernului** referitoare la:

1. *Propunerea legislativă privind exercitarea profesiei de analist comportamental, precum și pentru înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Național al Analiștilor Comportamentali (Bp. 218/2023, L. 305/2023);*

2. *Propunerea legislativă pentru completarea Legii nr. 53/2003 – Codul muncii (Bp. 244/2023). L342/2023.*

Cu deosebită considerație,

NINI SĂPUNARU

SECRETAR DE STAT

PRIM MINISTRU

Biroul permanent al Senatului

L 305 / 27.07.2023

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă privind exercitarea profesiei de analist comportamental, precum și pentru înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Național al Analistilor Comportamentali*, inițiată de doamna deputat PNL Mara-Daniela Calista împreună cu un grup de parlamentari PSD, PNL, USR, Minorități Naționale, neafiliați (**Bp. 218/2023, L 305/2023**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect instituirea cadrului general în materia exercitării profesiei de analist comportamental (inclusiv dobândirea și exercitarea dreptului de liberă practică, recunoașterea calificărilor profesionale în domeniu obținute de persoane din Uniunea Europeană, Spațiul Economic European și Confederația Elvețiană, formele de exercitare a profesiei, drepturile și obligațiile profesioniștilor din domeniu, nedemnități și incompatibilități în exercitarea acestei profesii, răspunderea disciplinară), precum și modificarea sau completarea unor acte normative care conțin deja referiri la această profesie.

Totodată, se propune ca serviciile de analiză comportamentală de care beneficiază persoanele asigurate în sistemul național de asigurări sociale de sănătate să fie prevăzute în Contractul-Cadru care reglementează condițiile acordării asistenței de specialitate în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate, dispozițiile care reglementează programele naționale de sănătate și normele tehnice de aprobare a acestora.

De asemenea, se propune înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Național al Analizatorilor Comportamentali, al cărui statut și regulament se aprobă prin ordin al ministrului sănătății.

II. Observații

A. Considerații generale

1. Semnalăm că, în condițiile în care inițiativa legislativă reglementează o nouă profesie pe teritoriul României - cea de analist comportamental și având în vedere prevederile *Legii nr. 245/2020 privind efectuarea unui test de proporționalitate anterior adoptării unor noi reglementări referitoare la profesii, cu modificările și completările ulterioare*, rezultă obligativitatea efectuării testului de proporționalitate de către inițiatori pentru a justifica necesitatea, oportunitatea și justetea unei astfel de măsuri la nivel național.

Totodată, elaborarea testului de proporționalitate trebuia să aibă în vedere criteriile prevăzute de legea sus-menționată.

Apreciem că era necesar ca elementele justificative din *Expunerea de motive* să fie preluate într-un document distinct care să reflecte efectuarea testului de proporționalitate, dar care să fie completat cu referire la toate criteriile prevăzute de art. 7 din *Legea nr. 245/2020* și care să justifice necesitatea și oportunitatea reglementării acestei profesii.

În plus, trebuiau evidențiate activitățile rezervate acestei profesii care să motiveze reglementarea (art. 4 alin. (1) din inițiativa legislativă), inclusiv din perspectiva faptului că această profesie poate fi exercitată în baza unor titluri de calificare care dau accesul și la alte profesii reglementate.

2. Precizăm că analiza comportamentală are aplicații practice solide în tratamentul de sănătate mintală și în psihologia organizațională, în special atunci când se concentrează pe a ajuta copiii și adulții să învețe comportamente noi sau să reducă comportamentele problematice.

De asemenea, față de implicarea analizatorilor comportamentali în Tulburările din Spectru Autist (TSA) considerăm că acest domeniu prezintă un caracter cu o multitudine de factori implicați și doar psihologii autorizați în acest domeniu pot interveni în astfel de terapii.

Subliniem că profesia de analist comportamental se suprapune cu profesia de psiholog reglementată de prevederile *Legii nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, cu modificările ulterioare*.

Astfel, din analiza inițiativei legislative rezultă că activitățile propuse profesiei de analist comportamental se suprapun cu competențele profesionale specifice ale psihologului cu drept de liberă practică, reglementate prin *Hotărârea Colegiului Psihologilor din România nr. 1/2019 pentru aprobarea normelor privind competențele profesionale, educația, formarea și atestarea profesională ale psihologilor cu drept de liberă practică, cu modificările și completările ulterioare*.

Dorim să atragem atenția asupra neconcordanțelor majore existente între argumentele prezentate în „1. Descrierea situației actuale” din *Expunerea de motive*, argumente care prezintă un proiect aparent dedicat unei intervenții pentru persoanele diagnosticate cu tulburări din spectrul autist și atribuțiile și responsabilitățile prezentate la Art. 2, alin. (1) și alin. (2) și la Art. 4, alin. (1), lit. a-h.

Concret, această inițiativă legislativă vizează reglementarea unei profesii cu atribuții, responsabilități și competențe profesionale reglementate în integralitatea lor prin *Legea 213/2004* și *Hotărârea Colegiului Psihologilor din România nr. 1/2019*, pentru toate atribuțiile și responsabilitățile propuse analistului comportamental existând suprapunere pe competențe ale psihologilor cu drept de liberă practică din cele zece specialități.

Prin urmare, toate specialitățile în care își desfășoară activitatea membrii Colegiului Psihologilor din România sunt afectate de această inițiativă legislativă.

Este important de precizat faptul că suprapunerea profesiei de analist comportamental cu profesia de psiholog, precum și lipsa de oportunitate în ceea ce privește reglementarea distinctă a profesiei de analist comportamental, reies inclusiv din faptul că la nivelul clasificării europene a aptitudinilor, competențelor, calificărilor și ocupațiilor - ESCO, această ocupație nu este reglementată.

Astfel, considerăm că nu este oportună reglementarea profesiei de analist comportamental în condițiile în care, astfel cum am arătat anterior:

(i) se încalcă prevederile *Legii nr. 213/2004*, existând suprapunere între activitățile aferente profesiei de analist comportamental și activitățile specifice profesiei de psiholog cu drept de liberă practică;

(ii) prin introducerea acestei noi profesii, se permite prestarea de servicii psihologice de către persoane care nu au calitatea de psiholog cu drept de liberă practică, contrar prevederilor *Legii nr. 213/2004*.

Colegiul Psihologilor din România are, la acest moment, un număr de 20.000 de membri activi, psihologi cu drept de liberă practică în una sau mai multe dintre cele zece specialități reglementate și deținători ai unor atestate cu competență în specialitățile psihoterapie și/sau psihopedagogie specială (absolvenți de medicină, asistență socială, filosofie, teologie, pedagogie, psihopedagogie specială) - informație publică, afișată pe pagina de internet a Colegiului Psihologilor din România, www.copsi.ro, secțiunea Registre, RUP Partea I - Atestate de liberă practică.

La data de 02 mai 2023, statisticile realizate pe baza informațiilor publice afișate pe pagina de internet a Colegiului Psihologilor din România, www.copsi.ro, secțiunea Registre, demonstrează că membrii Colegiului Psihologilor din România manifestă un principal interes pentru practicarea profesiei în mod independent, în formele de exercitare a profesiei de psiholog cu drept de liberă practică reglementate prin actele normative în vigoare (cabinete individuale de psihologie, cabinet asociate, societăți civile profesionale de psihologie) și secundar în calitate de angajat, în structuri de psihologie avizate de către Comitetul director al Colegiului Psihologilor din România/în instituții publice.

Astfel, cei 20.000 de membri activi ai Colegiului Psihologilor din România își desfășoară activitatea profesională în: 12.002 cabinete individuale de psihologie, 273 de societăți civile profesionale de psihologie care au minimum 2 psihologi titulari și numărul poate ajunge și la 10 psihologi titulari în cadrul unei singure entități și două cabinete asociate de psihologie.

Dintre formele independente de exercitare a profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, un număr foarte mare implică desfășurarea activității profesionale în cel puțin una dintre cele cinci specialități ale căror competențe profesionale au în vedere evaluarea și intervenția psihologică pentru persoanele diagnosticate cu tulburări din spectrul autist, respectiv: psihologie clinică, consiliere psihologică, psihoterapie, psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională și psihopedagogie specială - 11.291 forme independente de exercitare a profesiei de psiholog cu drept de liberă practică care pot reprezenta potențiali furnizori de servicii psihologice pentru tulburările din spectrul autist (TSA).

În cadrul formelor independente de exercitare a profesiei de psiholog cu drept de liberă practică își desfășoară activitatea și psihologi angajați, 276 de membri ai Colegiului Psihologilor din România având calitatea de psiholog angajat în cel puțin una dintre cele cinci specialități ale căror competențe profesionale au în vedere evaluarea și intervenția psihologică pentru persoanele diagnosticate cu tulburări din spectrul autist.

Colegiul Psihologilor din România a asigurat, încă de la înființare, prin furnizorii de formare profesională înregistrați, reprezentați de universități, asociații profesionale, structuri de psihologie, forme independente de exercitare a profesiei, filiale teritoriale, formarea profesională continuă și de lungă durată a membrilor săi, toate programele de formare profesională fiind avizate de către Comitetul director al Colegiului Psihologilor din România, pe baza unei analize riguroase a îndeplinirii cumulative a criteriilor menționate în normele în vigoare (referitoare la standarde de calitate ale formării profesionale, resursă umană - formatori, condiții pentru desfășurarea formării profesionale, etc.).

Totodată, orice membru al Colegiului Psihologilor din România are și în prezent posibilitatea de a opta pentru o formare profesională de lungă durată, derulată în conformitate cu standardele de formare profesională pentru analiza comportamentală, prin singurele cursuri de lungă durată existente la acest moment în România, cursuri avizate de către Comitetul director al Colegiului Psihologilor din România, respectiv: Universitatea de Vest Timișoara, Facultatea de Sociologie și Psihologie, Catedra de Psihologie - Curs postuniversitar „*Analiză comportamentală aplicată. Intervenție în tulburările de spectru autist*”, avizat din anul 2020, 389 de ore de formare profesională și Asociația Autism Voice - Curs „*Analiza comportamentală aplicată*”, avizat din anul 2019, 320 de ore de formare profesională.

Menționăm că, alături de cursuri de formare profesională în analiză comportamentală, Comitetul director al Colegiului Psihologilor din România a avizat programe de formare profesională și pentru alte metode de intervenție pentru TSA, metode pentru care există dovezi că sunt validate științific.

Analiza comportamentală este o metodă de intervenție, alături de alte metode de intervenție validate științific, care poate ajuta copiii și adulții cu TSA, însă nu se poate pune semnul de egalitate între o metodă și o profesie.

Drept urmare, considerăm că analistul comportamental nu poate fi abordat drept o profesie de sine stătătoare, ci doar ca o specializare.

Suntem de acord că există o cerere mare pentru servicii în acest domeniu, însă aceasta poate fi acoperită de persoane cu pregătire temeinică în psihologie sau psihopedagogie specială.

Precizăm că pregătirea universitară și informațiile de bază dobândite în urma procesului educațional în cele două domenii mai-sus menționate oferă o structură suficient de solidă pentru a activa și ca analist comportamental.

Considerăm că diferențele la nivel terapeutic nu diferă semnificativ de aspectele intervențiilor psihologice, precum observația, evaluarea etc.

Sigur, tehnicile specifice utilizate diferă de orice alte intervenții psihologice, însă nu semnificativ din punct de vedere al metodei. Metodele de cunoaștere a pacientului sunt în majoritate de sorginte psihologică, doar tehnicile și instrumentele sunt specifice, astfel încât un analist comportamental poate să-și desfășoare corespunzător activitatea profesională grație cunoștințelor sale psihologice.

Apreciem că fără o cunoaștere profundă a metodelor utilizate în psihologie, analiza comportamentală ar avea de suferit.

Tehnicile utilizate sunt insuficiente în contextul larg al schimbărilor fără o înțelegere profundă a psihologiei persoanelor cu TSA sau cu tulburări de neuro-dezvoltare.

De altfel, soliditatea cadrului oferit de reglementările deja existente și aplicabile prin legea psihologului oferă o stabilitate profesională consistentă și corespunzătoare.

3. Calitatea profesională de analist comportamental este prevăzută de Registrul furnizorilor de servicii psihologice privind desfășurarea activității profesionale de intervenție psihologică pentru persoanele diagnosticate cu tulburări din spectrul autist (Registrul TSA), care a fost elaborat în conformitate cu *Normele privind competențele profesionale ale psihologilor cu drept de liberă practică*, aprobate prin *Hotărârea Colegiului Psihologilor din România nr. 1/2019*, și cu *Hotărârea Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România nr. 61/2021*¹.

Solicitarea de înscriere în Registrul TSA ca analist comportamental poate fi făcută doar de psihologii cu drept de liberă practică, care au parcurs cursul „*Tehnici ABA în TSA*”.

Este însă necesar ca, în funcție de experiența anterioară, de specializarea obținută anterior să se solicite supervizare din partea unui

---

¹pentru aprobarea Procedurii de înscriere în Registrul furnizorilor de servicii psihologice privind desfășurarea activității profesionale de intervenție psihologică pentru persoanele diagnosticate cu tulburări din spectrul autist.

analist comportamental pentru realizarea planurilor de intervenție personalizată pe baza cărora se va lucra cu copiii cu TSA.

Semnalăm că inițiativa legislativă face precizarea că „*analistul comportamental este un profesionist în domeniul sănătății*”. Însă această încadrare nu diferă cu/prin nimic de calitatea profesională și de cerințele profesiei de psiholog. Mai mult, nu rezultă de nicăieri specificitatea TSA și/sau a tulburărilor de neuro-dezvoltare.

De asemenea, intervențiile comportamentale în cazul persoanelor cu TSA și/sau tulburări de neuro-dezvoltare sunt servicii conexe. Din propunerea legislativă rezultă că acestea se susțin pe criteriile medicale și psihologice, deci sunt adaptate în funcție de evaluările medicale sau psihologice, ceea ce înseamnă că specialiștii trebuie să aibă cunoștințe solide din sfera ambelor domenii (psihologie și medicină), doar un curs de formare fiind insuficient dobândirii acestor cunoștințe/competențe.

În ceea ce privește responsabilitățile analiștilor comportamentali, așa cum sunt prezentate în propunerea legislativă, acestea nu diferă de responsabilitățile psihologilor, în special ale celor specializați în psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale.

Astfel, la art. 4 alin. (2) se precizează că „*practica analizei comportamentale aplicate exclude studiul proceselor mentale, diagnosticul tulburărilor, testarea psihologică, psihoterapia, terapia cognitivă, psihanaliza și consilierea*”. Analiza comportamentală trebuie adaptată fiecărui caz în parte, context în care nu poate fi exclusă cerința educațională de bază, psihologia.

4. Întrucât proiectul va avea un impact financiar asupra bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, învederăm că, în anul 2023, bugetul FNUASS, aprobat prin *Legea bugetului de stat nr. 368/2022, cu modificările ulterioare*, este prevăzut cu subvenții pentru acoperirea deficitului bugetului fondului, în vederea asigurării serviciilor medicale, medicamentelor, materialelor sanitare, dispozitivelor medicale și altor servicii la care au dreptul asigurații, cheltuielile aprobate pentru anul 2023 cu această destinație fiind sub nivelul necesarului pentru întreg anul 2023.

B. Considerații punctuale

1. Referitor la art. 2 alin. (1), pentru claritatea normei, trebuia să se menționeze al cui comportament ar urma să fie evaluat.

2. În ceea ce privește art. 4 alin. (1) lit. a), menționăm că se reglementează „(...) în raport cu un așa-numit comportament neadecvat al pacientului”, fără a defini acest comportament neadecvat, iar din cuprinsul actului normativ rezultă că analiza comportamentală se adresează „pacienților/beneficiarilor”, fără a se preciza care este diferența dintre pacient și beneficiar.

Totodată, la art. 4 alin. (1) lit. e) și f) se fac enumerări precizându-se în același timp faptul că aceste enumerări nu sunt limitative, inducând astfel confuzie în textul de act normativ. În consecință, norma propusă ar fi trebuit să cuprindă situațiile concrete avute în vedere.

De asemenea, precizăm că prevederile art. 4 se referă, conform normativelor privind calificările, la sarcini/activități/competențe, nu la responsabilități.

3. Referitor la art. 5 alin. (2) lit. a)-c), în conformitate cu art. 50² din *Legea nr. 24/2000*³, sintagma „potrivit legii”, trebuia să cuprindă precizarea concretă a actelor normative avute în vedere⁴.

De asemenea, specializarea „Științe ale educației” nu există în *Hotărârea Guvernului nr. 978/2022 pentru modificarea anexelor nr. 1-6 la Hotărârea Guvernului nr. 433/2022 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2022-2023*. În domeniul de licență „Științe ale educației” sunt următoarele specializări: „Pedagogie”, „Psihopedagogie specială”, „Pedagogia învățământului primar și preșcolar”, „Pedagogie socială”.

Considerăm că era necesară precizarea specializării la care se referă textul actului normativ propus. Celelalte specializări propuse există în *Hotărârea Guvernului nr. 978/2022 pentru modificarea anexelor nr. 1-6 la Hotărârea Guvernului nr. 433/2022 privind aprobarea Nomenclatorului*

---

² „(1) În cazul în care o normă este complementară altei norme, pentru evitarea repetării în text a acelei norme se va face trimitere la articolul, respectiv la actul normativ care o conține. Nu poate fi făcută, de regulă, o trimitere la o altă normă de trimitere. (2) Dacă norma la care se face trimitere este cuprinsă în alt act normativ, este obligatorie indicarea titlului acestuia, a numărului și a celorlalte elemente de identificare. (3) Trimiterea la normele unui alt act normativ se poate face la întregul său conținut ori numai la o subdiviziune, precizată ca atare. Când actul ce face obiect de trimitere a fost modificat, completat ori republicat, se face mențiune și despre aceasta. (4) La modificarea, completarea și abrogarea dispoziției la care s-a făcut trimitere, în actul de modificare, completare sau abrogare trebuie avută în vedere situația juridică a normei de trimitere.”

³ privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare

⁴ Observația privește și art. 13 alin. (5), art. 15 lit. a)-cu privire la sintagma „reglementări legale în vigoare”, art. 26-cu privire la sintagma „conform prevederilor legale”

domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2022-2023, dar denumirea corectă a specializării „Filozofie” este „Filosofie”. Totodată, menționăm că domeniul de licență „Sociologie” conține specializările: „Sociologie”, „Antropologie”, „Resurse umane”.

În mod similar, domeniul de licență „Psihologie” conține specializările: „Psihologie”, „Terapie ocupațională”, „Psihologie - Științe cognitive”.

De asemenea, domeniul de licență „Medicină” nu există, ci este domeniul de licență „Sănătate”.

*Având în vedere că ocupația „analist comportamental - cod COR 226927” este inclusă în Clasificarea Ocupațiilor din România (COR) în grupa de bază 2269 - *Specialiști în domeniul sănătății neclasificați în grupele de baza anterioare*, iar domeniile de licență menționate în actul legislativ, care pot da acces la această ocupație se regăsesc în trei domenii fundamentale de studii, și anume Științe umaniste și arte, Științe biologice și biomedicale, respectiv Științe sociale, corelate cu trei domenii fundamentale din ISCED F - 2013, era necesar a se detalia interdisciplinaritatea profesiei de analist comportamental, făcând legătură cu domeniul ISCED F - 2013 0988 - *Programe și calificări interdisciplinare care implică sănătatea și asistența socială*, domeniu care justifică existența unui domeniu de studii principal, precum Sănătate și alte domenii secundare precum Asistență socială, respectiv Psihologie.*

De asemenea, pentru art. 5 alin (2) lit. b), referitor la masterate, Hotărârea Guvernului nr. 979/2022 pentru modificarea anexelor nr. 1 și 2 la Hotărârea Guvernului nr. 434/2022 privind domeniile și programele de studii universitare de master acreditate și numărul maxim de studenți ce pot fi școlarizați în anul universitar 2022-2023 nu conține „specializări”, ci „programe de studii universitare de master”.

*Considerăm că, pentru absolvenții din alte domenii de studii de licență, în afara celor menționate la lit. a) este necesară absolvirea unui program de studii de masterat în analiză comportamentală, în domeniul ISCED - F 2013 0915 - *Terapie și recuperare*.*

Totodată, la art. 5 alin (2) lit. c) nu este menționată denumirea programului postuniversitar, nici domeniul de studii în care acest program postuniversitar este încadrat. Conform acestui articol, orice absolvent al unui program postuniversitar de formare și dezvoltare profesională continuă poate avea acces la ocupația analist comportamental.

4. În ceea ce privește soluțiile propuse la art. 7 alin. (2) și (3), considerăm că nu se înțelege cine emite raportul favorabil pentru eliberarea autorizației de liberă practică, în condițiile în care, potrivit alin. (2), supervizarea se poate face de către mai mulți analiști comportamentali. De asemenea, nu este clară natura contractului „*pentru asigurarea supervizării profesionale*” și ar fi fost necesară indicarea cadrului legal aplicabil unui astfel de contract.

5. Referitor la art. 8, în cazul stabilirii pe teritoriul României, așa cum prevede inițiativa legislativă care face trimitere la *Legea nr. 200/2004 privind recunoașterea diplomelor și calificărilor profesionale pentru profesiile reglementate din România, cu modificările și completările ulterioare*, având în vedere avizul motivat în procedura de infringement deschisă de Comisia Europeană în *Cauza 2018/2303*, considerăm că trebuiau transpuse, de către această propunere legislativă, și dispozițiile din art. 14 din *Directiva 2005/36/CE*, menționându-se, în mod clar, modul de susținere a probei de aptitudini ca una din cele două măsuri compensatorii aplicate în cazul unor diferențe semnificative în ceea ce privește disciplinele studiate sau activitățile prestate în statul de origine.

La aceeași dispoziție, era necesară introducerea unei referințe la *Hotărârea Guvernului nr. 414/2020 privind desemnarea coordonatorului național și a utilizatorilor pentru baza de date a Comisiei Europene cu profesiile reglementate - RegProf, precum și pentru aprobarea activităților de înregistrare a profesiilor reglementate din România și cooperarea administrativă cu Comisia Europeană și autoritățile competente din alte state membre ale Uniunii Europene, ale Spațiului Economic European și din Confederația Elvețiană*.

Categoriile de cetățeni din statele terțe care pot exercita profesia pe teritoriul României trebuie precizate conform reglementărilor europene transpuse în legislația națională.

6. Referitor la art. 9 alin. (3), trebuia să se precizeze că este vorba despre prezenta lege, astfel încât norma să fie clară. În situația în care se au în vedere și alte acte normative, acestea trebuie precizate concret, potrivit art. 50 din *Legea nr. 24/2000*, mai sus citat.

7. Totodată, era necesară utilizarea unei terminologii unitare⁵ în ceea ce privește prestarea temporară a profesiei de analist comportamental, dat fiind că, în alin. (1) al art. 9, se menționează că aceasta presupune efectuarea, în mod temporar sau ocazional, a unor „*activități specifice profesiei*”, iar alin. (1) al art. 11 se referă la „*prestarea...de servicii*”.

8. În ceea ce privește norma propusă la art. 10, apreciem că trebuia formulată în funcție de intenția de reglementare, nefiind clar ce se are în vedere prin sintagma „*dispoziții cu caracter profesional, regulamentar or administrativ al calificărilor profesionale care definesc profesia*” și nici prin expresia „*dispoziții disciplinare prevăzute de lege pentru analiștii comportamentali cetățeni români*”.

9. Referitor la art. 11 alin. (2) partea introductivă, nu rezultă ce se are în vedere prin expresia „*schimbări materiale atestate de documente*”.

Apreciem că era necesară lămurirea sensului acesteia, astfel încât norma propusă să fie clară și previzibilă.

Totodată, observația este valabilă și pentru sintagmele: „*domeniu de asigurare*”, respectiv „*alte mijloace de protecție personală ori colectivă privind responsabilitatea profesională*” din cuprinsul art. 11 alin. (2) lit. a).

De asemenea, era necesar să rezulte, din cuprinsul alin. (4) al art. 11, unde trebuie prezentată în mod obligatoriu declarația respectivă.

Precizăm că cerința privind prezentarea traducerilor legalizate prevăzută la art. 11 alin. (2) lit. c) nu este oportună, întrucât, potrivit recomandărilor Comisiei Europene, solicitarea de copii și/sau traduceri legalizate poate constitui un obstacol în calea liberei circulații a profesioniștilor.

10. În ceea ce privește alin. (4) al art. 13, menționăm că trebuia să se precizeze ce se are în vedere prin sintagma „*contracte de conlucrare*” și care este regimul juridic aplicabil acestora.

De asemenea, textul ar fi trebuit să prevadă și ce fel de contracte se pot încheia cu furnizorii de bunuri și servicii și cu celelalte entități menționate în text și să se facă trimitere în mod expres la dispozițiile din *Codul civil* și la „*legile speciale aplicabile*”, astfel încât norma să fie clară și previzibilă.

---

⁵ Conform art. 37 alin. (1) din Legea nr. 24/2000: „În limbajul normativ aceleași noțiuni se exprimă numai prin aceiași termeni.”

11. Cu referire la art. 14 lit. b), precizăm că era necesar să se menționeze ce se are în vedere prin termenul „beneficiar”.

12. În ceea ce privește art. 15 lit. c) trebuia să precizeze cine elaborează și aprobă *Codul etic* al analiștilor coportamentali.

De asemenea, la art. 14 și art. 15 sunt prevăzute drepturile și obligațiile analiștilor comportamentali, în legătură cu „activitățile prevăzute la art. 4”, în timp ce la art. 4 se reglementează responsabilitățile analistului comportamental.

La art. 14 lit. b) se face vorbire despre dreptul la onorariu sau la salariu negociat în mod liber cu pacientul/beneficiarul, fără a se preciza faptul că acest drept se aplica numai în cazul în care analistul comportamental nu este furnizor de servicii conexe actului medical în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate.

Subliniem faptul că în cadrul programelor naționale de sănătate curative furnizorii aflați în relație contractuală cu o casa de asigurări de sănătate pentru derularea programelor nu pot încasa de la bolnav sau negocia cu acesta onorariul.

13. Referitor la art. 16 alin. (1), era necesar să se precizeze ce se are în vedere prin sintagma „săvârșirea unei infracțiuni legate de exercitarea profesiei...”, astfel încât norma să fie clară și previzibilă, cu atât mai mult cu cât interpretarea și aplicarea acesteia are impact asupra dreptului de a exercita o profesie, ceea ce intră în conținutul dreptului fundamental la muncă⁶.

În acest context, menționăm că reglementarea trebuia coroborată cu prevederile⁷ *Legii nr. 286/2009 privind Codul penal*, la care se poate face trimitere, astfel încât să se poată deduce cu exactitate ce infracțiuni se au în vedere.

14. În ceea ce privește normele propuse la alin. (1) și (2) ale art. 17, precizăm că sunt neclare și imprevizibile, și ar fi fost necesar să se stabilească concret, în cuprinsul acestei legi și nu în *Codul etic*, situațiile

---

⁶ În Decizia nr. 62/2018, CCR a reținut: „...pentru relevanța constituțională a principiului legalității, esențial este ca prin folosirea unei tehnici legislative inadecvate, care să nu întrunească cerințele clarității, preciziei, previzibilității și ale accesibilității normei juridice, legiuitorul să fi adus atingere în final unor drepturi, libertăți sau principii de rang constituțional”.

⁷ avem în vedere, spre exemplu, Titlului V - Infracțiuni de corupție și de serviciu.

de incompatibilitate și modalitatea în care urmează să se procedeze în ipoteza existenței/apariției acestora.

În ceea ce privește alin. (3), apreciem că acesta trebuia să precizeze din cine ar urma să fie compusă comisia respectivă.

15. Totodată, condițiile referitoare la acordarea, certificarea, suspendarea și retragerea dreptului de exercitare a profesiei de analist comportamental sunt aspecte de ordin primar, care trebuiau să fie reglementate în această lege și nu în normele metodologice, iar acestea din urmă pot eventual să detalieze anumite aspecte, pentru punerea în aplicare a legii.

Prin urmare lit. h) a art. 20 nu este oportună și ar fi fost necesară reglementarea, în cuprinsul inițiativei legislative, a tuturor aspectelor legate de statutul profesiei de analist comportamental.

De asemenea, observația privește și art. 25, care nu ar fi trebuit inclus în inițiativa legislativă și era necesară reglementarea aspectelor legate de constatarea, cercetarea și sancționarea abaterilor disciplinare în prezenta propunere.

16. Referitor la lit. i) a art. 20, era necesară analizarea soluției propuse din perspectiva dispozițiilor *Legii nr. 196/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator* și Cărtii a IV a - *Despre arbitraj* din *Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă*.

17. În ceea ce privește art. 27, precizăm că, în varianta propusă, se creează un paralelism⁸ cu art. 348⁹ din *Legea nr. 286/2009 privind Codul penal*.

18. Referitor la Capitolul V, acesta trebuia redat în finalul inițiativei legislative, având în vedere că, astfel cum rezultă din titlu, acesta reglementează dispoziții finale și tranzitorii.

---

⁸conform art. 16 alin. (1) din *Legea nr. 24/2000*: „în procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative. Pentru sublinierea unor conexiuni legislative se utilizează norma de trimitere”

⁹ „Exercitarea, fără drept, a unei profesii sau activități pentru care legea cere autorizație ori exercitarea acestora în alte condiții decât cele legale, dacă legea specială prevede că săvârșirea unor astfel de fapte se sancționează potrivit legii penale, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la un an sau cu amendă.”

19. Considerăm necesară reformularea alin. (2) al art. 28 întrucât Ministerul Educației nu are competența de a recunoaște dovada faptului că profesioniștii au fost „atestați” sau „certificați” de Behavior Analyst Certification Board.

Ministerul Educației, prin Centrul Național de Recunoaștere și Echivalare a Diplomelor (CNRED), are în atribuții numai recunoașterea diplomelor de nivel academic (Licență, Master) obținute într-un stat terț.

Conform prevederile art. 340 alin. (2) din *Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare*, Autoritatea Națională pentru Calificări (ANC) este responsabilă de gestionarea Registrului Național al Calificărilor din România (RNCIS), care asigură o imagine a calificărilor și programelor de studii din România atât la nivel național, cât și internațional.

Conform RNCIS toate specializările din domeniul de licență „Sănătate”, respectiv domeniul de masterat „Medicină” sunt corelate cu domenii detaliate ISCED F - 2013 din domeniul fundamental 09 - Sănătate, având la bază prevederile *Ordinul ministrului educației nr. 3725/22.02.2023 privind aprobarea utilizării domeniilor de studii ISCED-F 2013 pentru corelarea Nomenclatorului domeniilor de studii universitare realizate de Ministerul Educației*.

20. Referitor la art. 29, precizăm că, de analiză comportamentală pot beneficia, pe lângă persoanele diagnosticate cu tulburări din spectrul autist, și alte persoane care au tulburări de neurodezvoltare, fără ca acestea să fie diagnosticate cu tulburări din spectrul autist.

În această situație, considerăm că dispozițiile prevăzute la art. 29 nu ar fi trebuit incluse în inițiativa legislativă, din următoarele considerente:

Aceasta reglementare impune dezvoltarea de programe naționale de sănătate curative dedicate unei profesii.

Potrivit prevederilor art. 9 din *Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, programele naționale de sănătate reprezintă cadrul implementării obiectivelor politicii și strategiei sănătății publice și nu se elaborează în scopul dezvoltării unei profesii.

Astfel, deși în întreaga *Expunere de motive* s-a făcut vorbire numai despre practicarea acestei ocupații în vederea tratării persoanelor diagnosticate cu tulburări din spectrul autist, serviciile analistului comportamental pot fi acordate și persoanelor care au tulburări de neurodezvoltare fără să fie diagnosticate cu tulburări din spectrul autist.

Ca urmare, prin prevederile art. 29 se creează premisele elaborării de programe naționale de sănătate curative pentru toate afecțiunile în care analistul comportamental oferă servicii, fără a se ține cont de obiectivele politicii și strategiei sănătății publice din România.

Pentru bolnavii care necesită acordarea de servicii conexe actului medical în cadrul unui program național de sănătate curativ, acestea se acordă potrivit obiectivului programului respectiv (obiectiv elaborat în funcție de necesitățile medicale ale bolnavilor), fără a fi necesară precizarea expresă într-un text de act normativ a unor prevederi care reglementează o profesie.

Subliniem faptul că în *Expunerea de motive* se face vorbire de faptul că în *Legea nr. 151/2010 privind serviciile specializate integrate de sănătate, educație și sociale adresate persoanelor cu tulburări din spectrul autist, cu modificările și completările ulterioare*, analiștii comportamentali fac parte din echipa multidisciplinară care furnizează serviciile specializate integrate pentru persoane cu tulburări din spectrul autist. Nominalizarea analistului comportamental în cadrul acestei echipe multidisciplinare atestă că nu a fost necesară existența unei nominalizări distincte într-o lege a unei profesii, fiind suficientă enunțarea membrilor echipei multidisciplinare și a rolului acestora în beneficiul bolnavilor.

21. Referitor la art. 30, textul acestuia ar fi trebuit formulat în funcție de intenția de reglementare, dat fiind că nu pot fi consultate toate asociațiile profesionale din România în scopul propus în normă.

În plus, constatăm că în cuprinsul legii nu se stabilesc aspectele ce urmează să fie detaliate prin norme, astfel încât să se asigure respectarea art. 108 alin. (1)¹⁰ din *Constituție*.

22. De asemenea, la Capitolul VI al inițiativei legislative - „*Modificări și completări aduse altor acte normative*” - nu se specifică modificările care trebuie aduse în mod corelativ Titlului XVI¹ *Răspunderea civilă a psihologilor și a furnizorilor de servicii conexe actului medical acordate persoanelor diagnosticate cu tulburări din spectrul autist în cadrul programelor naționale de sănătate curative din Legea nr. 95/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare*.

---

¹⁰ „Hotărârile se emit pentru organizarea executării legilor.”

23. Cu privire la art. 31, precizăm că alin. (2) al art. 1 din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 83/2000* reglementează în prezent serviciile conexe actului medical și nu profesiile care dau posibilitatea prestării acestor servicii.

În plus, din textul propus, observăm că modificarea nu constă doar în introducerea profesiei de analist comportamental, ci și în alte modificări care ar fi trebuit justificate în *Expunerea de motive*.

24. În ceea ce privește înființarea Colegiului Național al Analistilor Comportamentali, nu considerăm necesară înființarea unui organism distinct, atâta timp cât nu există diversitate multidisciplinară, iar funcționarea acestuia ar fi aproape identică cu cea a Colegiului Psihologilor din România.

Menționăm că obligația profesioniștilor care dețin deja drept de exercitare a profesiei de asistent social, psiholog, medic etc., de a solicita un alt drept de exercitare a profesiei de analist comportamental, eliberat de un colegiu nou înființat, conduce la suprareglementare.

Prin urmare, nu se justifică reglementarea prin lege a profesiei de analist comportamental.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative în forma prezentată.**

Cu stimă,

IOEL MĂCĂȘO CIOLACU

PRIM-MINISTRU

Domnului senator Nicolae-Ionel CIUCĂ
Președintele Senatului